

ורד אביב | ראידה אדון | אהוד אחישר | יפתח אלוני
| אלי אליהו | ניצן אלמוג | מיכאל אלעזר | שולמית
אפפל | דנה אריאלי | זוהיר בהלול | אורית בולגרו
| מאיה בז'רנו | עומר בינדר | יערה בן-דוד | יקיר
בן-משה | נטלי בר-דוד | דוב ברקוביץ | אורלי
גולדווטר | מיכל גורדון | עדנה גורני | בן גיתאי |
מרדכי גלדמן | מרדכי גלילי | תהילה גריזים | תמיר
גרינברג | ריקי דסקל | אלינור דרזי | בני הנדל |
מאיר ויזלטיר | רפי וויכרט | גל וישנה | נורית זרחי
| מיכל חזון | רחל חלפי | אלון חן | צבי טלוסטי |
ירון כהן | דני כספי | עודד כרמלי | אמיר לוי | שירי
ליבר | עפר לידר | גלעד מאירי | אלישע מוזס | ליאב
מזרחי | ארלט מינצר | דורי מנור | ליאור מעין | יוסף
מר-חיים | רבקה מרים | רות מרקוס | אגי משעול | ערן
סגל | ליאורה סומק | רוני סומק | וונדי סנדלר | אבי
עורי | יבשם עזגד | עודד עזר | דן פגיס | אורית פוטשניק
| צחי פלפל | חוה פנחס-כהן | ריטה קוגן | עינב קטן-
שמיר | ענבל קליינר | אביחי קמחי | ליאת קפלן |
עינת קפקא | ברכה רוזנפלד | דיתי רונן | אשר רייך
| ריקי רפופורט פריזם | אהרן שבתאי | רמי שלהבת
| אילנית שרף | ויגודסקי | שרון תובל | עמיר תומר

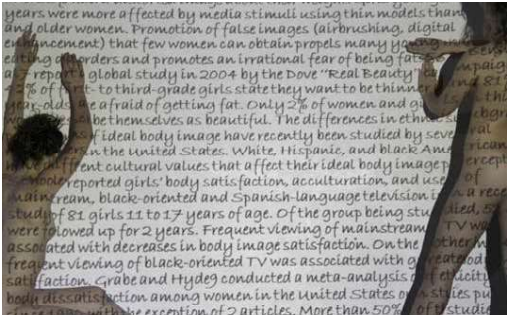
שירת המדע

שנתון לספרות, אמנות ומדע
לזכר ע'פר לידר

הקסט לוקט מתוך קבוצת מאמרים אקדמיים העוסקים בתפיסות של גוף במסגרת דימוי הגוף. סכמת הגוף ושאלות על הגוף מבטט פנומנולוגי (הגוף במקור לירע על העולם). המחקר הענף על דימוי הגוף וזיקתו לסכמת הגוף ולתפיסות הגוף מוסיף ומעסיק חוקרים במהלך העשורים האחרונים. הפילוסוף והחוקר שון גלאגר הבחיר כבר בשנות ה-80 של המאה ה-20: "דימוי הגוף הוא ייצוג המנטלי המודע של מה שנאדם יודע על גופו". דימוי הגוף כולל, למשל, מודע על צורת גופו, ונשען מושגים מופשטים שנובעים מהגוף, וכן התפיסה, האמונות, וההבנות ביחס לגוף שספגו מהתרבות שבה גדלנו. דימוי הגוף מבטא את ההתייחסות האישית-רגשית של אדם אל גופו. דימוי הגוף אינו יחיד בהכרח, ולאו דווקא אינטגרטיבי. הוא נפרד מההקשר הסביבתי, אך כי נבנה

בהקשר זה. בניגוד לכך, סכמת הגוף היא במהותה ייצוג סנסורי-מטורי, לא מודע והוליסטי של הגוף. הפעילות המתבצעת באזורים מסוימים במוח היא שמייצגת את הגוף מתוך היכרות עמו, עם גודלו ועם צורתו, ומאפשרת לו להתגוון ולפעול בזיקה עם העולם. סכמת הגוף מעוגנת בסביבה לחלוטין, מפני שהיא נוצרת בהקשר של פעולה בסביבה. המיומנויות המוטוריות שלנו, השליטה והקואורדינציה מיוחסות למרחב הפעולה של סכמת הגוף, והן אינן נשענות, רוב הזמן, על מודעות או על דימוי הגוף (לדוגמה, במעבד של הליכה). אף כי לסכמת הגוף אין ייצוג מודע בפני עצמה, הרי שהיא מיזנה ומערכנת את דימוי הגוף, ולכן היא משפיעה על תפיסת הגוף. כיום ישנה הסכמה רחבה על מהות סכמת הגוף. אך קיימים חילוקי דעות בנוגע לדימוי הגוף (למשל, בנוגע לשאלה: עד כמה דימוי הגוף הוא מודע). בנוסף, ברור כמה חשובה השפעתה של סכמת הגוף על דימוי הגוף. אך פחות ברורה השפעת דימוי הגוף על הסכמה. חשוב לציין, שדימוי הגוף והמירה שבה אדם מורצה מגופו נחקרו בעיקר

ביחס למיגור הנשי, כפי שמעירה למשל החוקרת מתחום הפסיכולוגיה מריקה טיגמן, אך קיימים גם מחקרים על דימוי גוף בקרב גברים באירופה ובארצות הברית. מחקרים אלה ממחישים את הפער הקיים בין אידיאל היופי, כפי שהוא מתבטא בתרבות (למשל במדיה), לבין הגוף הקונקרטי, והם מעידים על חוסר נחת שחשים אנשים ביחס לגופם לאורך כל חייהם הבוגרים. בפרט מעידים מחקרים אלה על רמה יציבה וקבועה של אי-שביעות רצון בקרב סטודנטיות ואצל נשים בנות יותר מ-50 כאחת, וזאת על אף הפער החלשים וגדלים בין הגוף הקונקרטי לבין אידיאל היופי והנעורים עם התקדמות הגיל. מעניין להיווכח, שעל אף המודעות החברתית הנרחבת, קיומן של התורות וההנחות הפמיניסטיות וההתנגדות להיפוצן, סוגיות דימוי הגוף, בשלטי ואי-שביעות רצון ממנו קיימת, בחברה המערבית. גם במאה ה-21. נקודת התבוננות נוספת על תפיסת הגוף מוצגת בתחום הפנומנולוגיה העכשווי, ובמיוחד מנקודת מבטו של הפילוסוף טימו קלמולה העוסק בהנפנה

(embodiment) בקרב רקדנים. הוא גורס, כי הונו הוא האמצעי, וגם ההווה, של היותו בעולם. לנף יש צורה וחומרים, ולכן הוא לעשה אובייקט, אולם גופנו לא נחוה על ידו כאובייקט, אלא באמצעות גופנו (האובייקט) נחוה העולם. הרקדנים והרקדניות משכללים את גופם לא רק בכל האמור במיומנות הטכנית, אלא בעיקר בכך שהם פתוחים להתנסות רגשה מאוד ומעודנת במגע עם העולם, כשהם נעים בתוכו. התנסות רגשה ומשוכללת זו יכולה להיות מועברת אל הצופה, ובכך (כמו בכל אמנות טובה) היא עשויה לעדן את רגשות הצופה לעולם שסביבו, ואולי גם לגופו.

גוף
לעבודה זו נבחרו רקדניות מיומנות מאוד מבהינה תנועתית, ובכלל זה בתגובה רגשה לאינטראקציה עם העולם ולמפגש בינו לבין עצמן. הן משוכללות ביכולתן להגיב לטקסט באמצעות מבע גופני, באמצעות תנועה. הגוף שנוכח כאן אינו מוכן להוציא לאור מימד אישי. הוא מוצג ללא סימנים מובהקים לייחודיות ולאנידיבוראליות שלו. הגוף מוצג ללא פנים וללא הדגשת היבטים ארוטיים או מינרדיים. המקור הוא על גופה של הרקדנית כחומר וכצורה, המשתנים ומגיבים למפגש עם טקסט.

ההתרחבות ברקדניות מקצועיות פעילות, להבדיל מרקדניות מבוטות או מתבטות, נובעת מהרצון למקד את חשימת הכל כיוצג של גוף אוניברסלי. זאת, מתוך כוונה לעסוק בגוף הנשי המיומן תנועתית באשר הוא, ללא הטיה לעבר שאלות של גיל ויכולת גופנית, או התמודדות עם שלבים ספציפיים של השינויים המתחוללים בגוף במהלך החיים.

בין טקסט לגוף
אין זה פשוט ליצור מפגש בכלים אמנותיים בן שתי מהויות שונות כל כך – הגוף הקונקרטי, הצורני, החומרי, ולעומתו הטקסט האבסטרקטי, שהמשמעות שלו אינה נגזרת מממדו החומרי. זהו מפגש מאתגר בשפת החזותית והאמנותית. עבודה זו נעזרה לאתר להפגש, באופן בלתי-אמצעי, טקסטים ממוקדים מרעיים ביחס לתפיסת הגוף עם חי ומתנועע. העבודה ממינה את הצופה לתהות על מהות ההשפעה ההדדית שבין גופנו לבין דרע (מדעי ושאנו מדעי) שנצבר ביחס לגופנו. עד כמה התרבות מעצבת את הירע שלנו על גופנו ומשפיעה על היחס שלנו אליו עד כמה הגוף הרוקד, הפועל, המתעייף והמתנסה, בונה את הטקסט המחקרי שעליו אנתנו מתבוננים ומשפיע עליו העבודות ממיינת את הצופים לחשוב על שאלות אלה ואחרות

מתוך חוויה של ההתבוננות והזדהות עם הגוף הנע, או של אמתחה כלפיו וכלפי גופנו-שלנו. העבודות מעינות משפטים מתוך מאמרים מחקריים שהוקדו או נכתבו על גופן של הרקדניות. המשפטים עוסקים בדימויי הגוף, ברגשות ולבנטיים לדימוי הגוף, בסכמת הגוף, ובחוויה של הגוף בעולם. הם נכתבו בכתב יד או הוקדו בסנטים שונים, במטרה לשחרר את הטקסט ממחויבות טיפולוגית, ולהשאירו במרחב הרעיוני.

הרקדניות התבקשו להגיב לתוכני הטקסט באמצעות תנועות, ולגלם ולממש הוראות לתנועה שניתנו במהלך יצירת העבודה האמנותית. הן נעו וצולמו במהלך תנועתן. תנועת גוף הרקדניות, שעליו מוקדן או כתוב הטקסט המדעי, משנה את מבנה הטקסט, יוצרת הקשרים חדשים בין חלקיו השונים, ובכך מעצבת מחדש את משמעותו. מנגד, תנועת הרקדניות מושפעת מתוכן הטקסט וממודעותן למחקר המדעי שהטקסט מייצג.

אם כן, סדרת העבודות עוסקת בקשר המעגלי הזה, בחיזון החזר, בין הצורה לטקסט, בין היחס לגוף לבין הירע לגביו, בין הסוכב לבין המסוכב. העבודות נוצרו טרם באה לעולם תנועת MeToo, ובעקבותיה נוסף עוד רובד לרלבנטיות שלהן.

